

Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging afd. Bevelanden

't Heelblaadje

39^e jaargang, nummer 2022 - 4

Paddenstoelen speurtocht

Kerkuil reddingsactie

Zeewieren kijken

Foto op de voorpagina: Lepelaar Foto: Niek Oele

Inhoud nummer 2022 – 4

Van de voorzitter	3
Agenda	5
Paddenstoelen speurtocht in een tuin in Driewegen-19 oktober 2022	8
Wollige distel 2022, een kleine update vanuit NM.	11
Een Kerkuil reddingsactie	14
Verslag excursie 19 november 2022, KNNV Vogelwerkgroep de Bevelanden	18
Zeewieren Kijken.	26
KNNV Bevelanden	31

Lepelaars Foto: Petra van Opheusden

Colofon

't Heelblaadje is een uitgave van KNNV-afdeling Bevelanden. Het verschijnt 5 keer per jaar en wordt aan alle leden en donateurs toegestuurd.

Redactie: Karin Klip, Truus Step, Pieter Steennis (verzending gedrukte exemplaren) en Justus van den Berg (opmaak).

Kopij a.u.b. opsturen/e-mailen naar Truus Step, Zuidpolderdijk 4, 4435 PW Baarland of e-mail truus.step@kpnmail.nl.

Uiterste inleverdata: 1 maart, 1 juni, 1 september en 1 december. 't Heelblaadje verschijnt ongeveer 14 dagen na deze data.

Van de voorzitter

Door: Johan Eckhardt

In deze inleiding een aantal punten uit het overleg met Walcheren, kort wat over het werkgroepelidersoverleg, de beleidsraad van de landelijke KNNV, Peter Boelee geëerd en natuurlijk een natuurbeleefmoment.

Het overleg met Walcheren was een heel plezierig overleg, een nieuw bestuur vol energie en plannen. Femke kwam oude bekenden tegen van de vroegere planologiewerkgroepen. Omdat er vanuit onze vereniging vraag was naar een planologiewerkgroep is er die avond besloten om eens rond te bellen of er belangstelling is voor een herstart van de planologiewerkgroep.

De afspraak om excursies over en weer open te stellen voor leden van de andere vereniging is herbevestigd. Nieuw is dat we gaan onderzoeken om gezamenlijk lezingen te organiseren. De afdeling Walcheren bestaat volgend jaar 90 jaar en omdat wij de Bevelandse voortzetting zijn van de KNNV-afdeling Walcheren is het ook ons 90-jarig bestaan. Gedacht wordt aan een excursie op de Oosterschelde en dan te korren en de vangsten te bekijken, of aan een symposium over citizen science, waarin vrij vertaald, het nut van lekeninventarisaties van de natuur voor de wetenschap van diverse kanten belicht wordt. Het symposium wordt in eerste instantie verder onderzocht op haalbaarheid. Kortom: een goed overleg en dat wordt vervolgd.

Het werkgroepelidersoverleg was ook al een goed overleg. We begonnen met de inbreng voor de agenda van Rien Weststrate. Zuid-Beveland heeft zoet water nodig en dat is voldoende in het spuikanaal aanwezig en dat wordt polder na polder verder ons

eiland ingebracht. Maar de sloten die voor het zoet watertransport bedoeld zijn worden voorzien van asfalt randen zodat er geen rietgroei in komt. Dat is goed voor het watertransport maar slecht voor de natuur. Dit punt wordt verder vanuit het bestuur onderzocht en eventueel ter discussie gesteld.

De werkgroepen functioneren allemaal goed. Het Heelblaadje is ook besproken. Justus van de Berg gaat de lay-out verzorgen, ook die vacature is weer opgevuld. Justus succes met het werk voor ons clubblad.

Vanuit de redactie kwam het verzoek of het niet logischer is om 4 x per jaar een Heelblaadje te maken. Deze verandering is nu niet vanwege de kosten, maar om de werkbelasting wat te beperken. We krijgen dus een kwartaalblad.

Het Zwaakse Weel project is afgerond. Op deze avond is de afspraak gemaakt dat de betrokken schrijvers overleggen welke vorm het rapport zal krijgen. In ieder geval is besloten dat het een speciaal nummer van het Heelblaadje wordt. Het begrip Kempphaan is voor veel van onze huidige leden te vervaagd en is niet meer bruikbaar.

De beleidsraad van de landelijke KNNV gaat over het projectplan communicatie en participatie. Ik was de avond verhinderd en de overige bestuursleden konden ook niet, we hebben afgemeld. In het plan staat dat

er in de regio's groepen geïnteresseerden moeten discussiëren om zo tot een plan te komen. Op de ledenvergadering van april wordt het plan dan vastgesteld. We zullen er dus nog meer van horen. Ons bestuur heeft nog steeds een vacature, dit plan is in gewoon Nederlands; ledenwerfcampagne. Wie vindt dat we meer onder de aandacht van de bewoners van de Bevelanden moeten komen, kan overwegen om vanuit het bestuur daar werk van te maken, zo het bestuur te versterken omdat anders deze taak blijft liggen.

Vanuit Stichting Het Zeeuwse Landschap en het prins Bernard cultuurfonds had ik een uitnodiging gekregen voor een bijeenkomst over steenuilen in Zeeland. Het leek me een leuk onderwerp en heb me opgegeven. Peter Boelee en Alex de Smet hebben allebei een zeer boeiende lezing gegeven. Toen werd het woord aan een vertegenwoordiger van STONE gegeven (STONE is Steenuilen Overleg Nederland)

Deze lezing werd afgesloten met het belang van het werk van Peter en Alex voor de steenuil in Nederland. Peter heeft kans gezien om een kwijnende populatie te laten groeien naar een levensvatbare populatie, Alex heeft in de praktijk ideeën uitgewerkt om gebieden waar de steenuil verdwenen is die te laten herbevolken. Toen kwam de commissaris van de Koning aan het woord en toen wist ik de reden van deze bijeenkomst. Peter en Alex kregen de Goese Diep prijs uitgereikt. Dat Peter veel doet voor de steenuil wisten we al. Maar het is geweldig dat hij deze prijs (de meest begeerde prijs voor Zeeuwse natuurbeschermers) gekregen heeft.

Peter, namens de hele vereniging gefeliciteerd!

Dan kom ik nu bij het natuurbeleefmoment. Tijdens de excursie naar fort Rammekens stonden we te bespreken dat ik nog geen natuurbeleefmoment had voor het Heelblaadje. We zagen een forse gezond groeiende Yucca, die op het punt stond te gaan bloeien. We zagen een wijnstok in blad. Ik vond dat geen echte natuurbeleefmomenten.

Maar toen kwam er een Lepelaar aanvliegen, die neerdaalde om te landen in de sluffer en die nog een korte ronde maakte op een twintigtal meters boven ons. We zagen duidelijk de zwarte vleugelpunten en geen ringen: een jonge vogel die nog niet verloofd was.

Een natuurbeleefmoment!

Johan Eckhardt

Agenda

De activiteiten staan vermeld per werkgroep Ook anderen dan de eigen werkgroepleden zijn welkom om deel te nemen aan lezingen, inventarisaties en excursies. Voor details van de excursies kunt u contact opnemen met de contactpersonen van de werkgroepen. De agenda is ook te vinden op: <https://bevelanden.knnv.nl/agenda/>

De werkgroepen houden alle rekening met voortschrijdend coronabeleid, houd rekening met het niet doorgaan van een activiteit of het aanpassen van de wijze van werken.

Eerste Zaterdag Excursie

Iedere eerste zaterdag van de maand hebben we een excursie van 10.00 tot 12.00 u, tenzij anders vermeld. Soms sluiten we aan bij een werkgroep, maar steeds in overleg. Er wordt per keer aangegeven wat het excursiedoel is, dat kan specifiek op een dier- of plantengroep gericht zijn of juist heel ruim op allerlei groepen.

Zodra het doel en de locatie bekend zijn, krijgen de leden een uitnodiging voor deze excursies via de mail.

Zaterdag 3 december 2022 Goudplaat

Zaterdag 7 januari 2023 Nieuwsjaarexcursie Oranjezon LET OP starttijd 13.30 UUR

Zaterdag 4 februari 2023 Prunje, verzamelen bij de Heerenkeet

Info: Johan Eckhardt, 0113-621438, joh.eckhardt@zeelandnet.nl.

Zeeuwse Paddenstoelenwerkgroep

Opgave van deelname aan de excursies uiterlijk 3 dagen ervoor bij Ruud Lie (ruud.lie@kpnmail.nl) i.v.m. eventueel waarschuwen bij niet doorgaan en om zo mogelijk vervoer te combineren. Ook is besloten het aantal deelnemers aan een excursie te kunnen limiteren afhankelijk van de omstandigheden. Deelname kan dan alleen op basis volgorde van aanmelding.

Het programma van komend jaar wordt besproken en vastgesteld op de jaarbijeenkoms, op dinsdag 24 januari 2023. Op deze avond is ook de gelegenheid om hoogtepunten op mycologisch gebied met elkaar uit te wisselen.

De volgende data staan gereserveerd voor de excursies:

Zaterdag 28 januari 2023

Zaterdag 25 februari 2023

Zaterdag 25 maart 2023

Contactpersoon: Ruud Lie, T: (0115) 45 15 85 M: 06 12 76 85 39 E: ruud.lie@kpnmail.nl

Beheerswerkgroep

Zaterdag 3 december 2022 Brilletjesdijk, Nisse
Zaterdag 17 december 2022 Kegge, Zwaakse Weel
Zaterdag 14 januari 2023 De Landgraaf, Kloetinge
Zaterdag 28 januari 2023 De Landgraaf, Kloetinge
Zaterdag 11 februari 2023 De Rietput, Goes
Zaterdag 18 februari 2023 Meeldijk, Vrouwenpolder
Zaterdag 25 februari 2023 Jachthuis, Kloetinge
Zaterdag 11 maart 2023 Minnaard, Wemeldinge

Info: Johan Vermin, 0113-639620, vermijn@kpnmail.nl.

Vogelwerkgroep

Zaterdag 10 december Slaapplaatstelling ganzen en zwanen
Zaterdag 17 december 2022 Slaapplaatstelling Grote zilverreiger/Aalscholver
Zaterdag 14 januari 2023 Watervogel/midwintertelling
Zaterdag 18 februari 2023 Slaapplaatstelling ganzen en zwanen
Zaterdag 25 februari 2023 Slaapplaatstelling Grote zilverreiger
Zaterdag 18 maart Slaapplaatstelling ganzen en zwanen

Agenda van de vogelwerkgroep is ook te vinden op:

<https://vwgbevelanden.knnv.nl/agenda>

Info: secretaris en contactpersoon Cees Lavooy email; vwg_ledenadm@zeelandnet.nl.

Plantenwerkgroep

De plantenwerkgroep heeft in februari op de donderdagavonden in het MEC presentatie van de leden. We beginnen op 20 uur.

Donderdag 2 februari: wat heeft het afgelopen jaar gebracht, Justus

Donderdag 9 februari: nog in te vullen

Donderdag 16 februari: nog in te vullen

Donderdag 23 februari: wat gaan we komend jaar doen, Justus

Info: Justus v.d. Berg, coördinator pwg , 0113-271210, justusvandenbergh@kpnplanet.nl.

Strandwerkgroep

Alle wandelingen starten aan het eind van de Faalweg op het Noordzeestrand Neeltje Jans bij de Roompot sluizen kant van radartoren . Per keer duurt het ruim 2,5 uur. Wij verzamelen onder het viaduct bij de Roompotsluizen, is er niemand dan zijn ze al naar het strand. Het is handig om wanneer je van plan bent te komen, contact op te nemen met Elly Jacobusse tel. 0629835816 of mailen met: strandwgneeltjeans@gmail.com. Het zou namelijk om allerlei redenen kunnen dat het een keer niet door gaat. Zorg voor warme kleding en laarzen.

Inventarisatieprojecten en data

Smp: Strandaanspoelsel en monitoring project = strandexcursie.

Limp: Litoraal Inventarisatie en monitoring project = strekdam stenenkerenexcursie. strandexcursie (smp), met als het zo uitkomt een stuk strekdam (limp).

Dinsdag 10 januari 2023: verzamelen 9.40 u start excursie 9.55 uur;
Dinsdag 24 januari 2023: verzamelen 9.00 u start excursie 9.15 uur;
Woensdag 8 februari 2023: verzamelen 9.15 u start excursie 9.30 uur;
Donderdag 23 februari 2023: verzamelen 9.25 u start excursie 9.40 uur;
Vrijdag 10 maart 2023: verzamelen 9.15 u start excursie 9.30 uur;
Vrijdag 24 maart: verzamelen 9.00 u start excursie 9,46 uur.

Eventuele wijzigingen in de agenda kunt u vinden op:
<http://www.anemoon.org/Mijn-Anemoon/Activiteiten>

Info: Elly Jacobusse, email ellyjacobusse@gmail.com, tel. 06 29835816.

Tilburg woensdag 3 november Petra van Opheusden

Het is al weer bijna een maand geleden dat ik de laatste wandeling (voor mij) in het prachtige Zeeland heb meegewandeld onder leiding van Johan Eckhardt. Ik verblijf v.a. 15 maart in Oudelande en op 20 oktober is de caravan weer de stalling in gegaan. Ik heb afgelopen seizoen ondanks mijn hernia toch wat bijzondere excursies mee kunnen maken, Heb soms moeten kiezen niet mee te gaan bijvoorbeeld later op de dag of strand wandelingen, dat lukte mij niet. Maar heb veel geleerd van mede wandelaars die het fijn vinden hun kennis te delen en het ook niet erg vinden om het meerdere keren te vertellen. Daar ik moeite heb informatie op te slaan daar ben ik dus hartstikke blij mee. Fijn dat ik steeds meer mensen leer kennen en hopelijk volgend jaar, zonder hernia nog meer excursies met deze mooie natuur mensen te kunnen maken. misschien ook deel te kunnen nemen aan een werkgroep bijvoorbeeld strandwerkgroep. Ik bedank jullie voor de gedeelde kennis en gesprekken. Wens iedereen een fijne winter toe en hoop jullie volgend jaar in goede gezondheid weer terug te zien. Fijne jaarwisseling Groetjes

Overig

Afspraak KNNV afd. Walcheren: Het bestuur heeft de afspraak gemaakt met de afdeling Walcheren om over en weer de gezamenlijke activiteiten in het verenigingsblad te vermelden. Voor meer informatie over deze en andere activiteiten:
<http://www.knnv.nl/walcheren/>. Onderstaand bericht komt van deze website.

Lezing door Wilco Jacobusse:

Leven in en rondom de Oosterschelde

Op **donderdag 15 december** organiseert KNNV Walcheren samen met Nationaal Park Oosterschelde een lezing over de prachtige, maar kwetsbare natuur in en rondom de Oosterschelde. Wilco Jacobusse komt vertellen over o.a. het onderwaterleven, zilte vegetatie en broedende kustvogels. Hopelijk zien we u dan!

Wanneer: 15 december 2022, **Waar:** De Klimop in Koudekerke, Kerkstraat 2.

Programma: -19:30 uur *inloop*, -19:45 uur *start*, -20:30-20:45 uur *pauze* -21:30 uur *einde*,

Anmelden: Stuur voor 12 december een mail naar secretaris@walcheren.knnv.nl

Paddenstoelen speurtocht in een tuin in Driewegen-19 oktober 2022

Door: Jan Koeman (landbouwkundige en imker)

Op een mooie najaar middag in oktober ben ik op uitnodiging van Lidwien Willemse op paddenstoelen speurtocht gegaan in een fraaie tuin en 'jong' aangelegd bos bij gezamenlijke vrienden aan de Ruigendijk in Driewegen.

Witte kluiфzwam foto: Jan Koeman

Ik bezoek deze tuin al minstens 25 jaar en heb ook gezien hoe 25 jaar geleden een hectare aardappelakker werd beplant met jonge boompjes. Intussen is dit een heel fraai, gevarieerd loofbosje geworden waar je zomaar de Breedbladige wespenorchis kunt tegenkomen en waar een sperwerpaartje elk jaar terugkeert om er te nestelen. Omdat ik er ook een paar bijenvolken heb staan is dat voor mij een mooie aanleiding er regelmatig rond te wandelen. Met name in de herfst heeft de rijke paddenstoelenflora mij altijd verbaasd. Eigenlijk niet zo verwonderlijk,

want jong bos aangelegd op kleigrond zorgt vaak voor mycologische verrassingen, zoals verschillende bossen in de Flevopolders laten zien met hun rijke paddenstoelenflora. Lidwien en ik hebben een uur de tijd, dus het wordt zeker geen grondige inventarisatie. We gaan snel door het terrein en bekijken alleen de opvallende soorten. Ik weet zeker dat er ook minuscule Vogelnestzwammetjes (*Cyathus striatus*) moeten staan, maar dan moeten we een paar uur op onze knieën rondkruipen. De eigenaar van tuin en bos laat al het snoeihout op het

terrein in houtwallen liggen. Nou, daar houden paddenstoelen wel van! Organisch rottend materiaal in overvloed. In het bosgedeelte was ik twee weken eerder en zag er weinig

paddenstoelen, maar nu plotseling tientallen Groene knolamanieten (*Amanita phalloides*), een dodelijk giftige soort. Er staan enorm grote exemplaren, zo groot zag ik ze nog nooit!

Groene knolamaniet (boven) en Honingzwam (onder) foto: Jan Koeman

Even verderop zoek ik de Witte kluifzwam (*Helvella crispa*), die hier vorig jaar massaal stond. Nu zie ik er slechts een paar. Gevolg van de droge zomer? Die Witte kluifzwam met zijn grillig gegroefde en doorschijnende steel en hoed heeft fascinerende vormen. Ook heel fotogeniek bij tegenlicht. Volgens het boekje eetbaar, maar pas op! Deze

paddenstoel is een kleine chemische fabriek en bevat de stof Hydrazine. Dat is een uiterst giftige en kankerverwekkende raketbrandstof, die onder andere bij de Apollo maanlandingen is gebruikt. Na koken verdwijnt dit gif, maar je moet dan zeker niet met je neus boven de pan hangen.

Kroontjes knotszwam foto: Jan Koeman

Gewoon genieten van deze schoonheid in het bos in plaats van op je bord dus. Nadat we nog een mooie groep Honingzwammen (*Armillaria mellea*) in het gras hebben gefotografeerd, waarvan het mycelium waarschijnlijk in een dode boomstronk onder het gras zit, speuren we nog even langs de houtwal

aan de rand van de tuin. Lidwien ziet daar iets bijzonders. Ha, een koraalzwam! Zou ik met zijn bruingele kleur zeker over het hoofd gezien hebben. Maar wat is het precies voor koraalzwam.? Ik moet mijn paddoboek erbij pakken, er zijn namelijk heel veel koraalzwammen die erg op elkaar lijken. Als ik de beschrijving van de

Kroontjes knotszwam (*Artomyces pyxidatus*) lees, die pas 10 jaar geleden voor het eerst in Nederland is waargenomen, beseffen we dat we iets bijzonders ontdekt hebben. In tegenstelling tot de gewone koraalzwammen heeft de Kroontjes knotszwam wat extra vertakkingen aan de uiteinden, alsof er kroontjes op zitten. Ik maak wat foto's en stuur deze later thuis naar mijn jeugdvriend en mycoloog Peter-Jan Keizer. Hij bevestigt mijn determinatie gelukkig.

Uiteraard smaakt dit uurtje paddenstoelen zoeken naar meer. Helaas zal de eerste nachtvorst niet lang op zich laten wachten en zullen we afscheid moeten nemen van een prachtig zonnig en warm najaar. Tot de volgende herfst dus maar!

Gebruikte literatuur:

-*De Grote Paddenstoelengids voor onderweg*

- *Ewald Gerhardt - Tirion Natuur*

- *Veldgids Paddenstoelen I en II – Nico Dam, Thomas W. Kuyper - KNNV*

Wollige distel 2022, een kleine update vanuit NM.

Door: Justus van den Berg

Van Tijmen den Ottelander (Natuurmonumenten) kreeg ik informatie over de beheersmaatregelen die begin november zijn verricht voor het vergroten van de populatie van de Wollige distel. Daarnaast worden de resultaten van de tellingen van de plantenwerkgroep vermeld.

Valdijk

De Valdijk (ten zuiden van het heggenreservaat te Nisse) biedt plaats voor de grootste populatie van de Wollige distel in Nederland. Begin augustus zijn er door de plantenwerkgroep de Bevelanden in totaal 87 exemplaren geteld, waarvan er 20 bloeiden. Aan de noordkant van de dijk waren er 45 rozetten en aan de zuidkant 42. Het aantal bloeiende exemplaren was aan de zuidkant groter (11 ex.) dan aan de noordkant (9 ex.). Aan de zuidkant is op vijf plekken een paar jaar geleden geplagd op 5 stukken van 3 bij 3 meter. Dit blijkt effectief te zijn want op de geplagde stukjes staan 28

exemplaren, dat is 2/3 van de exemplaren die op de zuidkant staan.

Begin november is rond de rozetten gemaaid op de Valdijk. Van de winter wordt aan de noordkant nog wat struweel afgezet zodat volgend jaar weer goed tot onderaan gemaaid kan worden.

Tellen van aantal bloemhoofdjes per plant (Foto Justus van den Berg)

Molenpolderdijk

Op de Molenpolderdijk (ten noorden van Oudelande) zijn begin vorig jaar de populieren gekapt. Dit leidde tot een enorme explosie van Speerdistel tot een hoogte van wel 2 meter. Gelukkig stonden er ook Wollige distels tussen en zeker 12 kwamen tot bloei.

Ook hier is, na de maaibeurt in september, waarbij de Wollige distels werden ontzien, begin november rond de rozetten van de Wollige distel geklepeld. Er zijn nu 27 rozetten aanwezig. Een dergelijk hoog aantal is op deze dijk lange tijd niet vastgesteld. In 2000 en 2001 waren er respectievelijk 28 en 29. De jaren daarna kwam het aantal niet hoger dan 7, met nog wel een uitschieter in 2005 van 16 exemplaren. In de jaren 2013 en 2014 is de soort hier niet gevonden.

Molenpolderdijk november 2022 gehooïd en rond de rozetten nog geklepeld (foto Tijmen den Ottelander)

Naaldendijk

Op de Naaldendijk is voor het laatst in 2016 de Wollige distel waargenomen met 3 exemplaren. Het achterwege blijven van het maaibeheer leidde tot een enorme toename van bramen, waardoor er geen ruimte meer was voor de Wollige distel. Ook hier zijn bij oude groeiplaatsen plagwerkzaamheden

uitgevoerd. Dit heeft geleid tot succes. Wij vonden 3 rozetten in augustus.

Als extra beheersmaatregel is de Naaldendijk begin november nog een keertje extra gemaaid vanaf het asfalt deel tot aan de bestaande locatie van de wollige distel. Hopelijk draagt dit bij aan een toename van het aantal distels.

Een groot rozet van Wollige distel, wel gemaaid maar nog niet geklepeld (foto Tijmen den Ottelander)

Een Kerkuil reddingsactie...

door Peter Boelee

Kerkuilwerkgroep de Bevelanden kreeg via Stichting Landschapsbeheer Zeeland op 2 oktober het bericht dat bij boer T. het asbest dak van zijn stalen schuur er af moest en dat hij vermoedde dat daar jonge kerkuilen onder konden zitten.

Al jaren achter elkaar heeft dat kerkuil paartje daar tussen het dak en de isolatieplaten eieren gelegd en jongen grootgebracht. Er was nooit eerder een nestkast geplaatst waardoor onze kerkuilenwerkgroep dus ook niet op de hoogte was van dit jaarlijkse broedgeval. De familie maakte zich zorgen want het asbestcemente dak moest er af en het nieuwe dak zou het onmogelijk maken dat de Kerkuilen nog terug kunnen keren naar hun oude broedplek.

Leden van de werkgroep hebben meteen contact opgenomen met de boer. Hij wil graag een kerkuil nestkast waarin hij dan de mogelijk aanwezige jongen over kan zetten op het moment dat het dak er af gaat. Er werd een kerkuil nestkast naar deze familie gebracht.

Enkele dagen later was het zo ver, de mannen van de asbestverwijdering lichtten het dak en inderdaad daar lagen vier jonge kerkuilen op de isolatieplaten.

Kordaat namen de mannen het besluit om de kerkuil kast op een, van tevoren gebouwd, platform in een boom te zetten. Ze legden niet alleen de jonge kerkuilen in de kast maar ook de vele dode muizen die ze onder de dakplaten gevonden hadden. De nestkast stond daar maar een meter of tien van de plek van het nest vandaan. Kerkuilen zijn eigenlijk gewend om in een gebouw te broeden en dus niet in een nestkast buiten in een boom. Het was dus een gok, zouden de ouders de jongen buiten in de nestkast wel kunnen vinden?

Op 10 oktober werd ik als ringer uitgenodigd om mee te gaan naar dit boerenbedrijf om te kijken of er nog jonge Kerkuilen geringd konden worden. Er kon een hoogwerker van het Staalbouwbedrijf gebruikt worden. Een van de leden van onze Kerkuilwerkgroep, Johan, heeft het certificaat om zo'n machine te mogen bedienen en gaat in het bakje naar boven.

De spanning stijgt bij de aanwezigheid, de boer en zijn vrouw, ons ploegje en nog wat later komen de mannen erbij die de jonge uilen verplaatst hebben. Johan roept naar beneden dat er nog vier jongen in de kast zitten. We zien hoe Johan de jongen één voor één in de hoge emmer zet. Ik ring de vier jongen, hun gewicht is prima, ze wegen zelfs boven het gemiddelde, de ouders ebben ondanks de verhuizing naar de kast in

de boom dus prima hun best gedaan. De jongen zijn ongeveer 38 dagen oud. Na het ringen zijn ze teruggeplaatst in de boomkast.

Er wordt meteen met de boer afgesproken om over een dag of tien in een andere schuur op het erf (het gaat dan om een oude houten schuur) een nieuwe nestkast te plaatsen. De boer wil dan graag dat de nieuwe kast rechtstreeks tegen de wand wordt geplaatst zodat de uilen van buitenaf de kast in kunnen en de schuur afgesloten

kan worden en er geen uilen in de schuur kunnen rondvliegen. Want Kerkuilen schij...ehh..poepen niet alleen de hele schuur onder maar ook de machines die daar staan.

Op 20 oktober zijn de mannen van de Kerkuilwerkgroep al terug want er wordt een zware storm verwacht met hagel en onweer. Ze denken dat het voor de jongen in de nestkast in de boom te gevaarlijk wordt. Helaas, de hoogwerker staat er niet meer. Maar ze hebben gelukkig hun ladder meegenomen. Eerst wordt in de oude houten schuur een nieuwe kast geplaatst, zie foto.

Boer T. helpt één van de werkgroepleden met behulp van de heftruck met de nestkast naar boven. Maar dan moet de nestkast in de boom met jongen en al nog naar beneden gebracht worden. Zie foto links "Nog steeds vier jongen!" roept hij naar beneden. Ze zijn fel en agressief,

meestal laten jonge kerkuilen zich gemakkelijk pakken. Maar deze vier hebben natuurlijk al heel wat meegemaakt. De jongen worden weer in een emmer naar beneden gebracht en even later kunnen ze in hun nieuwe kast worden gezet. De boomnestkast bleek niet waterdicht te zijn geweest dus ze zullen het nu wel prettig vinden in deze nieuwe droge kast in de schuur.

Opnieuw wordt het spannend, zullen de

kerkuil ouders dit nieuwe onderkomen vinden? De invliegopening van de nieuwe nestkast bevindt zich om de hoek van de oude schuur. Maar jonge Kerkuilen sissen luid wanneer ze honger hebben en volwassen Kerkuilen hebben een uitstekend gehoor en dus zullen ze in de stilte van de nacht hun jongen wel horen roepen.

Een week later ontvangen we foto's van de eigenaars, de jongen zitten al in de veren, opnieuw is het de kerkuil ouders dus gelukt ze te vinden. Operatie geslaagd!

Voor meer informatie over activiteiten van de werkgroepen van Vogelwerkgroep de Bevelanden: <https://vwgbevelanden.knnv.nl/>
Onze dank gaat uit naar de mannen van de asbestverwijdering en de mannen van Hoondert Staalbouw want door hun kordaat handelen hebben deze vier jonge kerkuilen het gered.

Foto's: Peter Boelee

Ekster op paard foto Jeroen van Kruiningen

Verlag excursie 19 november 2022, KNNV Vogelwerkgroep de Bevelanden

Door Jeroen van Kruiningen

Aanwezigen: Jack, Ton, Dirk, Raoul, Truus, Trudie, Bram, Eugene en Jeroen van Kruiningen.

Het leek Peter Boelee leuk om weer eens een excursie te organiseren met de leden van de vogelwerkgroep buiten de eerste zaterdag van de maand excursies om. Omstreeks begin november ging de uitnodiging per mail rond in de VWG en werd 19 november als datum gepland. Helaas viel Peter zelf op het laatste moment geblesseerd uit en is Jeroen als inval excursieleider gebombardeerd.

Zaterdag 19 november begon erg koud, ik denk zelf dat het de eerste echt koude dag van het najaar was. Omstreeks half 9 stonden er in totaal 8 mensen gereed om een prachtig dagje vogels kijken tegemoet te gaan. Omwille van de gezelligheid en vast ook vanwege de brandstofkosten hebben we ons verdeeld over drie auto's en vertrokken we naar de eerste bestemming(en), de inlagen van Noord-Beveland

Noord-Beveland

De eerste stop bij de Wanteskuup leverde niet de eerste dagsoorten op, in de auto was er namelijk al fanatiek begonnen met soorten noteren en bleken er al 13 soorten op de teller te staan. Vrij kort na het installeren van de twee telescopen bij de Wanteskuup lieten de eerste leuke soorten zich horen, Baardmannetjes en Cetti's Zanger. Beiden zijn vrij gemakkelijk te scoren bij de Wanteskuup. De Baardmannetjes lieten zich kort zien bovenin rietstengels en terwijl ze van A naar B vlogen vergezeld met talloze "pingetjes", het kenmerkende roepje van

deze soort. Het blijven lastige soorten om echt goed te bekijken.

Op het water bij de Wanteskuup waren het vooral Slobeenden die de dienst uitmaakten. Na alle eendjes afgespeurd te hebben bleken er ook nog Kuifeenden, Wilde eenden en Krakeenden tussen te zitten. Inclusief wat overvliegende soorten zoals Brandgans, Aalscholver en Watersnip konden we met totaal 29 soorten op de dagteller verder naar de tweede stop, het Bokkegat.

Helaas wordt er pal naast het Bokkegat gebouwd. Volgens de enorme billboards langs de weg komen er "vakantiehuisjes midden in de natuur". Wel, er is mogelijk weinig natuur meer over na het voltooiën van de bouwplannen. Maar niet te lang getreurd. Bij aankomst kon direct een Buizerd op de daglijst. Drie lepelaars foerageerden achter in de plas het Bokkegat, maar bij nader inzien en behulp van de telescoop bleek één lepelaar toch echt een Kleine Zilverreiger

te zijn. De Kleine Zilverreiger liep in langzaam tempo door het water en ging met zijn snavel heen en weer waardoor het een Lepelaar leek te zijn die ook op die manier het water zeven op zoek naar voedsel. Aan het begin foerageerde nog een Dodaars en er vloog een vrolijk kwetterend groepje Putters over. Omdat we de alle soorten hier inmiddels uitgebreid bekeken hadden zijn we verder gegaan richting de vogelkijkhut bij de Keihoogetweg.

Blauwe kiekendief Foto: Jeroen van Kruiningen

Nog voordat we bij de parkeerplaats aankwamen vloog er een grijzige flits over de akker naast ons en deze vogel landde! Direct gestopt om te kijken met welke rover we te maken hadden, want zoveel was al wel duidelijk. Het bleek (achteraf o.b.v. foto's) om een vrouwtje

sperwer te gaan, onder andere vanwege de vrij fragiele poten. Het blijft een lastig duo, man Havik en vrouwtje Sperwer, zelfs voor de wat meer ervaren vogelaars.

De plek waar we uitgestapt waren bood prima zicht op de lengterichting van de

brede sloten in de Keihoogteweg. Hier konden mooi Zwarte Ruiters worden waargenomen met een paar Tureluurs erbij, ook een lastig duo in winterkleed. Terwijl we hiernaar keken vloog er een vrouwtje Blauwe Kiekendief over die aan het jagen was, ze liet zich minutenlang erg mooi zien! Nadat we geparkeerd waren namen sommige deelnemers een juveniele Slechtvalk waar die het aan de stok had met Zwarte Kraaien en (misschien ook) de Blauwe Kiekendief. Erg mooie waarneming!

Zwarte Ruiters en Tureluur Foto: Jeroen van Kruijningen

Intussen was het zachtjes begonnen met regenen dus vogels kijken vanuit de vogelkijkhut aan de Keihoogteweg was natuurlijk een prima idee. Koekje en koffie erbij en ondertussen door de luiken van de hut zoeken naar nieuwe dagsoorten. Vanuit de hut waren wederom Zwarte Ruiters en Tureluur te zien. Nu konden we weer goed met een telescoop naar de verschillen zoeken, uiteindelijk kon iedereen de twee soorten wel uit elkaar houden. Diverse Kluten lieten zich ook prima bekijken evenals

een man Tafeleend, Wintertalingen, Slobeenden. Na ongeveer een half uurtje bijkomen van de kou in de hut zijn we weer verdergegaan. Vlak voor het instappen in de auto hoorde ik nog een huismus, een erg algemeen soort, maar wel weer eentje voor de daglijst! Op naar de Oosterscheldekering en hopen een Kuifaalscholver.

Oosterscheldekering

Diverse Aalscholvers zijn met camera, verrekijker en telescoop onderzocht, maar we konden geen Kuifaalscholver ontdekken helaas. Leuke soorten aan de Oosterscheldekering waren een Oeverpieper die zich fijn liet bekijken, Grote Mantelmeeuw, en wat Steenlopers. Bij het wegrijden vlogen er twee sterns voorbij. Eén was duidelijk een Grote Stern, dat viel op aan het forse formaat, grote snavel met geel puntje en de koptekening. Maar er vloog nog een kleinere stern bij die de daglijst op ging als "Noordse Stern of Visdief". Leuke waarneming nog zo laat in het jaar. Achteraf bleek het een Visdief te zijn o.b.v. lichte achterrand van de vleugel. Vanuit de auto konden we op weg naar de Brouwersdam nog een Groenling, Merel, Ekster en Nijlgans bijschrijven.

Brouwersdam

De Brouwersdam staat in de winter bekend als zeer goede plek voor wintergasten en zeevogels die zich op andere plekken een stuk lastiger laten zien. Zo zijn op de Brouwersdam IJsduiker, Kuifduiker, Roodkeelduiker, Parelduiker vaak goed te zien. Alken en

Zeekoeten zijn er dagelijks present en met wat geluk zit er een groepje Sneeuwgorzen of een Grote/Kleine Burgemeester. Diverse betaalde excursies hebben in de winter de Brouwersdam op het programma staan. De verwachtingen waren dus hooggespannen. Helemaal nadat ik op waarneming.nl zag dat er een uur voordat we aankwamen een Kleine Alk waargenomen was. Helaas was deze na kort ter plaatse geweest te zijn weer doorgevoegen naar het noorden.

Bij aankomst op de Brouwersdam zijn we zuidelijk van de spuisluis uitgestapt. Omdat het Oostenwind was konden we

mooi achter de bus voor de wind schuilen aan de zeezijde, ideaal. Maar met een temperatuur van 2 graden Celsius en windkracht 4 was het erg koud, diverse gezichten liepen zelfs na een tijdje wat rood aan van de kou. Vanaf onze plek zagen we in de verte wat duikers waar, vanwege de afstand eigenlijk geen naam op geplakt kon worden. Een medevogelaar kwam vragen of we dachten dat het IJsduikers waren, ik denk het wel, maar durf het vanwege de afstand niet met zekerheid te zeggen. Hup dan maar "duiker spec" op de daglijst. Kort voor de kant dook een Alk op die zich even goed liet zien. In de verte dobberden een stuk of 30 Middelste Zaagbekken.

Alk Foto: Jeroen van Kruijningen

Grijze zeehond Foto: Jeroen van Kruiningen

Een Grijze Zeehond kwam zo dichtbij dat ik er pasfoto's van kon schieten. Zo nu en dan vlogen er Drieteenstrandlopers hard en laag over het water. Alle algemene soorten meeuwen lieten zich wel zien op de Kleine Mantelmeeuw na. Op het water dreef een groep eenden die, zij het ver uit de kant, dichtbij elkaar op het water zaten. Ze gaven na een kwartiertje een korte vliegshow door een rondje te vliegen. Ik maakte er gauw een paar foto's van en ze gingen als Zwarte Zeeenden in de boeken. Later bleek dat het in ieder geval geen Zwarte Zeeenden maar zeer waarschijnlijk Wintertalingen waren. Nieuw voor mij, een groep Wintertalingen op zee! Toen ik voorstelde om weer in de warme

auto's te stappen en van daaruit vogels te kijken had niemand daar bezwaar tegen.

Vanuit de auto konden we nog mooi een Kanoet zien, een redelijk merkwaardige waarneming. Een enkele Kanoet, foeragerend in de buurt van Paarse Strandlopers en Drieteenstrandlopers. Een stuk verder kon een Zilverplevier worden bijgeschreven en zagen we een duiker, wat dicht bij de kust dan eerst. Met de Vogelgids van de ANWB (we hadden er drie bij ons meen ik) en wat foto's bleek het om een Roodkeelduiker te gaan. Lastig die duikers, vooral op grote afstand. Na deze waarnemingen

was het tijd om weer een stukje te gaan rijden naar onze alweer laatste stop, de inlagen bij Kerkwerve.

De Prunje en de Flauwers inlagen

Eerst maar eens aan de (inwendige) mens denken! Bij aankomst in het gebied zijn we rechtstreeks naar de Heerenkeet gegaan voor een warme versnapering (of een glaasje jonge jenever, zag ik toen ik eens over de tafeltjes keek). Beide verwarmen de mens! Na deze stop zijn we vanaf de kant van de Heerenkeet het gebied binnen gereden met de auto. Haast geen natuurgebied leent zich beter voor "autovogelen" dan dit gebied: het is open en wijds, en voor het eerste stuk geldt dat de weg hoger ligt dan het gebied zelf. Ideaal. Maar als zich wat leuke soorten laten zien, dan moet er toch uitgestapt worden om het nog beter te kunnen zien met de telescoop. Bij het eerste plasje zaten vele Smienten, Tureluurs en andere eendensoorten. Zwarte Zwaan, zij het een exoot belandde hier ook op de daglijst. Een aantal Kramsvogels lieten zich ook prima bekijken terwijl ze in het gras naar voedsel zochten. Nadat er Watersnippen in kleine aantallen overgevlogen waren zagen we opeens een groep van wel 50 Watersnippen! Ze lieten zich prachtig zien en leken speciaal voor ons nog een

extra rondje te doen. Een klein stukje verder zag ik vanuit de auto drie mannetjes Pijlstaart foerageren, hup weer de auto uit en telescoop erop. Tot mijn grote vreugde zag ik relatief dichtbij (10-15 meter afstand) een groepje van 7 Strandleeuweriken. Deze soort is hier elke winter wel te zien, maar ze zijn enorm lastig te vinden, niet in de laatste plaats vanwege de grootte van het gebied. Zelf heb ik er in het verleden al meerdere keren naar gezocht zonder succes. Dit keer zat het mee en kon iedereen ze goed bekijken. Een eindje verder zaten nog vijf Bonte Strandlopers. Daarmee leek er een einde gekomen te zijn aan deze excursie want het was al kwart over vier en het licht begon al af te nemen.

In de verte vloog een groep ganzen en in mijn ooghoek zag ik er een afwijkend silhouet boven vliegen. Ik zocht ze op met mijn kijker en het bleek een adulte Kraanvogel te zijn! Nu hadden passerende fietsers verteld dat ze een kraanvogel hadden zien overvliegen, maar ik had ze eerlijk gezegd niet heel serieus genomen. Maar dus toch. De Kraanvogel was goed zichtbaar en landde in ons zicht. Een prachtige afsluiter van een prachtige en vogelrijke dag. De dagsoortenlijst stond uiteindelijk op 72 soorten en 1 verzamelsoort (duiker spec).

Soortenlijst:

1. Rotgans	4. Knobbelzwaan	8. Smient
2. Brandgans	5. Bergeend	9. Wilde Eend
3. Grauwe Gans	6. Slobeend	10. Pijlstaart
	7. Krakeend	11. Wintertaling

12. Tafeleend	33. Watersnip	54. Slechtvalk
13. Kuifeend	34. Tureluur	55. Ekster
14. Middelste Zaagbek	35. Zwarte Ruiter	56. Kauw
15. Holenduif	36. Kokmeeuw	57. Zwarte Kraai
16. Houtduif	37. Stormmeeuw	58. Baardman
17. Waterral	38. Grote Mantelmeeuw	59. Veldleeuwerik
18. Waterhoen	39. Zilvermeeuw	60. Strandleeuwerik
19. Meerkoet	40. Grote Stern	61. Cetti's Zanger
20. Kraanvogel	41. Visdief	62. Winterkoning
21. Dodaars	42. Alk	63. Spreeuw
22. Fuut	43. Roodkeelduiker	64. Merel
23. Geoorde Fuut	44. Aalscholver	65. Kramsvogel
24. Scholekster	45. Lepelaar	66. Koperwiek
25. Kluut	46. Blauwe Reiger	67. Roodborst
26. Zilverplevier	47. Grote Zilverreiger	68. Huismus
27. Wulp	48. Kleine Zilverreiger	69. Oeverpieper
28. Steenloper	49. Sperwer	70. Vink
29. Kanoet	50. Blauwe Kiekendief	71. Groenling
30. Drieteenstrandloper	51. Buizerd	72. Putter
31. Bonte Strandloper	52. Grote Bonte Specht	73. Duiker spec.
32. Paarse Strandloper	53. Torenvalk	

Kraanvogel foto: Jeroen van Kruiningen

Blauwe Kiekendief Foto: Jeroen van Kruiningen

Scholekster foto: Jeroen van Kruiningen

Zeewieren Kijken

Door: Mart Karremans

Graag wil ik de lezer meenemen om kennis te maken met een paar nieuwkomers van rode zeewieren die in Zeeland gemakkelijk zijn te spotten. Voor deze zoektocht neem ik je mee naar het Goese Sas, daar zullen we de soorten die we gaan bespreken zeker kunnen vinden. Maar als dit te ver is kun je ook aan de rand van het Veerse Meer of de Grevelingen de meeste van deze soorten vinden.

De laatste 20 jaar is de soorten rijkdom van de zeewieren sterk toegenomen door het vestigen van exoten (een exoot is een organisme dat zich met hulp van de mens heeft gevestigd in een gebied waar het in historische tijd niet voorkwam) en klimaatschuivers (een klimaatschuiver komt van oorsprong in Europa voor, hun verspreidingsgebied schuift langzaam op richting het noorden). Alleen al vanaf 2020 waren dit 8 nieuwkomers. Van de nieuwkomers van de laatste 20 jaar heb ik er zes uitgekozen.

Per behandelde soort, is er een afbeelding zoals ze in het veld kunnen worden waargenomen met een korte beschrijving. Al de 6 soorten zijn bijna het hele jaar te vinden, wat betreft Iriserend kraakbeenwier is de kans het grootst na het voorjaar. Laten we van start gaan!

Slijmerige drakentong (Grateloupia turuturu)

Planten die vanuit een basale hechtschijf één of meer slijmerige langwerpige bladen van 20 tot 50 (-100) cm vormen. De bladeren glibberen zo door je vingers, de tongvorm geeft verder reden tot zijn Nederlandse naam. Bij de oudere

exemplaren zijn ze ruw als ware het de papillen van een reuzentong. Hij is te vinden in het rustige getijdewater en poelen. Deze exoot uit de NW-Pacific is in 1993 voor het eerst gemeld vanuit de buitenputten Yerseke, in 1969 voor het

eerst in West-Europa. De ontwikkeling was tot 2007 alleen in de Kom van de Oosterschelde daarna een sterke uitbreiding naar het westen en

vervolgens in de Grevelingen en aan de Noordzeezijde. Massaal is hij te vinden in het Veerse Meer

Stijf priemwier (*Agardhiella subulata*)

Een helderrode plant tot 50 cm hoog, met herhaaldelijk vertakte cilindrische assen soms iets afgeplat niet dikker dan 5 mm. Hij heeft een kleine hechtschijf waarmee hij zich vasthecht op stenen en schelpen. De textuur is vlezig en stevig zodat hij ook boven water zijn vorm blijft behouden. De herkomst van deze exoot

is nog onzeker, in 1998 voor het eerst in de buitenputten Yerseke gevonden en tot 2002 daar beperkt gebleven. Vanaf 2003 heeft hij zich uitgebreid in westelijke richting over de Oosterschelde. Ook in het Veerse Meer en in de Grevelingen is hij aanwezig.

Vlak geleiwier (*Gelidium vagum*)

Een helder- tot donkerrode onregelmatig maar grotendeels in een vlak vertakte plant, 5-7 (-10) cm lang. Hij voelt stevig aan en blijft boven water zijn vorm behouden. De rhizoïden (worteltjes) hechten zich aan het substraat. Exoot uit

de NW-Pacific die in 2010 in de buitenputten Yerseke voor het eerst gevonden is. Nu is hij over de gehele Oosterschelde te vinden, ook in het Veerse Meer en de Grevelingen kom je hem tegen. Deze soort is in Europa tot nu toe alleen van Nederland bekend. Waarschijnlijk geïntroduceerd met Oesters geïmporteerd uit NW-Pacific. Naast Vlak geleiwier is sinds 2021 ook een veel smallere vorm, Fijnvertakt geleiwier (*Gelidium spinosa*) waarvan het eerste gemelde exemplaar is gevonden in het getijdengebied bij het Goese Sas. In tegenstelling tot zijn stevige bredere broer is dit geen exoot maar een klimaatschuiver, hij komt wijdverspreid voor langs de kusten van Europa

Iriserend kraakbeenwier (*Chondria coerulescens*)

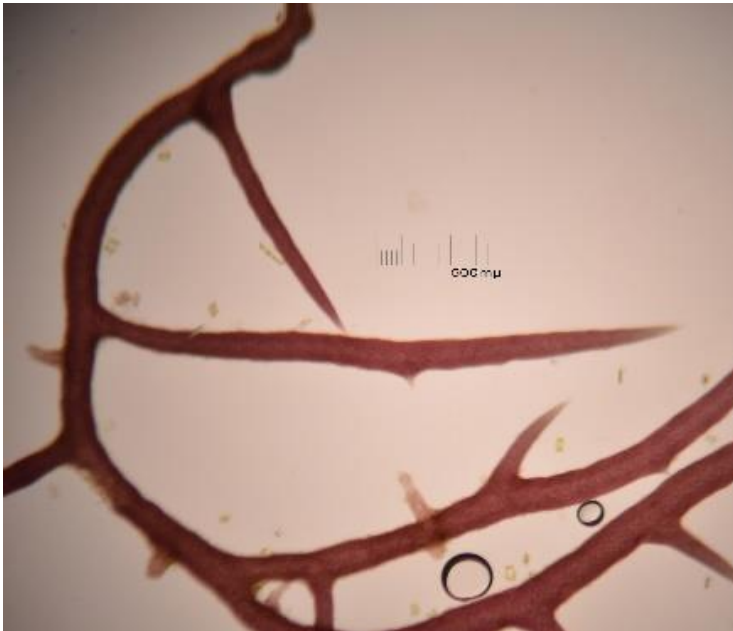
Iriserend kraakbeenwier is in het veld goed te onderscheiden door zijn intense blauw-groen-paars iriserende kleur. Bovenwater verliest hij snel deze kleuren en is hij bruinrood. De plant tot 10 cm hoog, met een basale hechtschijf vormt zich daarna zodevormend, met verscheidene opgaande assen die terugbuigen en secundair vasthechten.

De opgaande assen hebben meestal maar één of twee ordes van zijtakken. Hij is inheems voor Europa en daarom een klimaatschuiver. In 2003 was de eerste geregistreerde vondst bij Gorishoek en werd hij ook gevonden in de buitenputten Yerseke. Nu is hij zowel in de Oosterschelde, Veerse meer als de Greveling te vinden.

Puntig korstmoswier (*Caulacanthus okamurae*)

Hoewel deze plant maar enkele centimeters hoog is bedekt hij vaak hele dijkvlakken, zodat hij niet is te missen. Deze zodevormende soort vastgehecht aan de ondergrond vormt ook losse kluwens. Het donkerbruin plantje voelt

stevig, kraakbeenachtig en behoudt zijn wollige structuur ook boven water. De eerste vondst is uit 2005 bij de vluchthaven bij het Topshuis op Neeltje Jans. Deze exoot is afkomstig uit de NW-Pacific

Stippeltjeswier (*Nitophyllum stellatocorticatum*) 2006

Hij bestaat uit tamelijk regelmatig dichotoom vertakte of onregelmatig vertakte bladen tot 30 cm groot. Ze zijn doorzichtig, hebben voor het grootste deel één cellaag en geen nerven. Als ze fertiel zijn, zijn de voortplantingsorganen als stippeltjes verspreid over het blad te

zien. Te vinden in rustig water vooral op pontons en touwen in jachthavens. Deze exoot uit NW-Pacific is in 2006 in de Grevelingen voor het eerst waargenomen. Forse exemplaren werden ook bij de buitenputten Yerseke gevonden. Waarschijnlijk geïntroduceerd met oesterimport.

Als je na deze kennismaking je verder wil verdiepen wat er aan zeewieren is te vinden in het zoute en brakke water van Zeeland, is de “Veldgids Zeewieren” een goede aanschaf om te starten. Verder is het leren in de praktijk handig door aan te sluiten bij een strandwerkgroep, zoals die ook bij onze

eigen afdeling van het KNNV te vinden is (contactpersoon in dit Heelblaadje).

Nog een tip; als je erop uittrekt om naar zeewieren te kijken neem een wit schaaltje mee om de wieren in water te kunnen bekijken. Wie weet komen we elkaar nog eens tegen.

Foto's Mart Karremans

KNNV Bevelanden

Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging afd. Bevelanden

Bestuur:

- **Voorzitter:** Johan Eckhardt, Kon. Emmastraat 16, 4424 AA, Wemeldinge, 0113-621438, joh.eckhardt@zeelandnet.nl
- **Secretaris:** Eric Brouwer, Krabbendijke, secretaris@bevelanden.knnv.nl
- **Penningmeester/ledenadministratie:** Foort Minnaard, 's Gravenpolderseweg 56, 4462 CH, Goes, 0113-257445, fminnaard@kpnplanet.nl
- **Lid planologie:** Femke van den Berg, Brakstraat 1, 4331 TM Middelburg, 0118-624435, fvandenberg@derechteradvocaten.nl

Werkgroepen:

Beheerswerkgroep: Johan Vermin, 0113-639620, vermijn@kpnmail.nl
Paddestoelenwerkgroep: Ruud Lie, 0115-451585, ruud.lie@kpnmail.nl
Vogelwerkgroep: Cees Lavooy, 0113-220409, vwg_ledenadm@zeelandnet.nl
Plantenwerkgroep: Justus v.d. Berg, 0113-271210, justusvandenberg@kpnplanet.nl
Strandwerkgroep: Elly Jacobusse, 06-29835816, ellyjacobusse@gmail.com
Contactpersoon intern zoogdieren: Nanning-Jan Honingh
Contactpersoon intern planologie: Femke van den Berg
Contactpersoon Atlasproject Nederlandse Mollusken: Harry Raad

Lidmaatschap:

Contributie **leden** vanaf 17 jaar € 32,50 per jaar, huisgenoten € 10,- per jaar.
Contributie **donateurs** minimaal € 14,- per jaar, huisgenoten minimaal € 2,50 per jaar.
Donateurs zijn geen lid van de landelijke KNNV.

Betaling contributie a.u.b. voor 1 maart van het jaar op IBAN NL20 INGB 0003 9394 12 t.n.v. KNNV Beveland te Goes

Adreswijzigingen e.d. a.u.b. doorgeven aan de ledenadministratie: Foort Minnaard, 's Gravenpolderseweg 56, 4462 CH, Goes, 0113-257445, fminnaard@kpnplanet.nl

Website:

KNNV Afdeling Bevelanden: <https://bevelanden.knnv.nl/>
Agenda KNNV Afdeling Bevelanden: <https://bevelanden.knnv.nl/agenda/>
KNNV Vogelwerkgroep: <https://vwgbevelanden.knnv.nl/>
Agenda KNNV Vogelwerkgroep: <https://vwgbevelanden.knnv.nl/agenda/>
e-mail: webmaster@bevelanden.knnv.nl

DRUKWERK

**Koninklijke
Nederlandse
Natuurhistorische
Vereniging / afd. Bevelanden**

Redactieadres: Zuidpolderdijk 4, 4435 PW Baarland